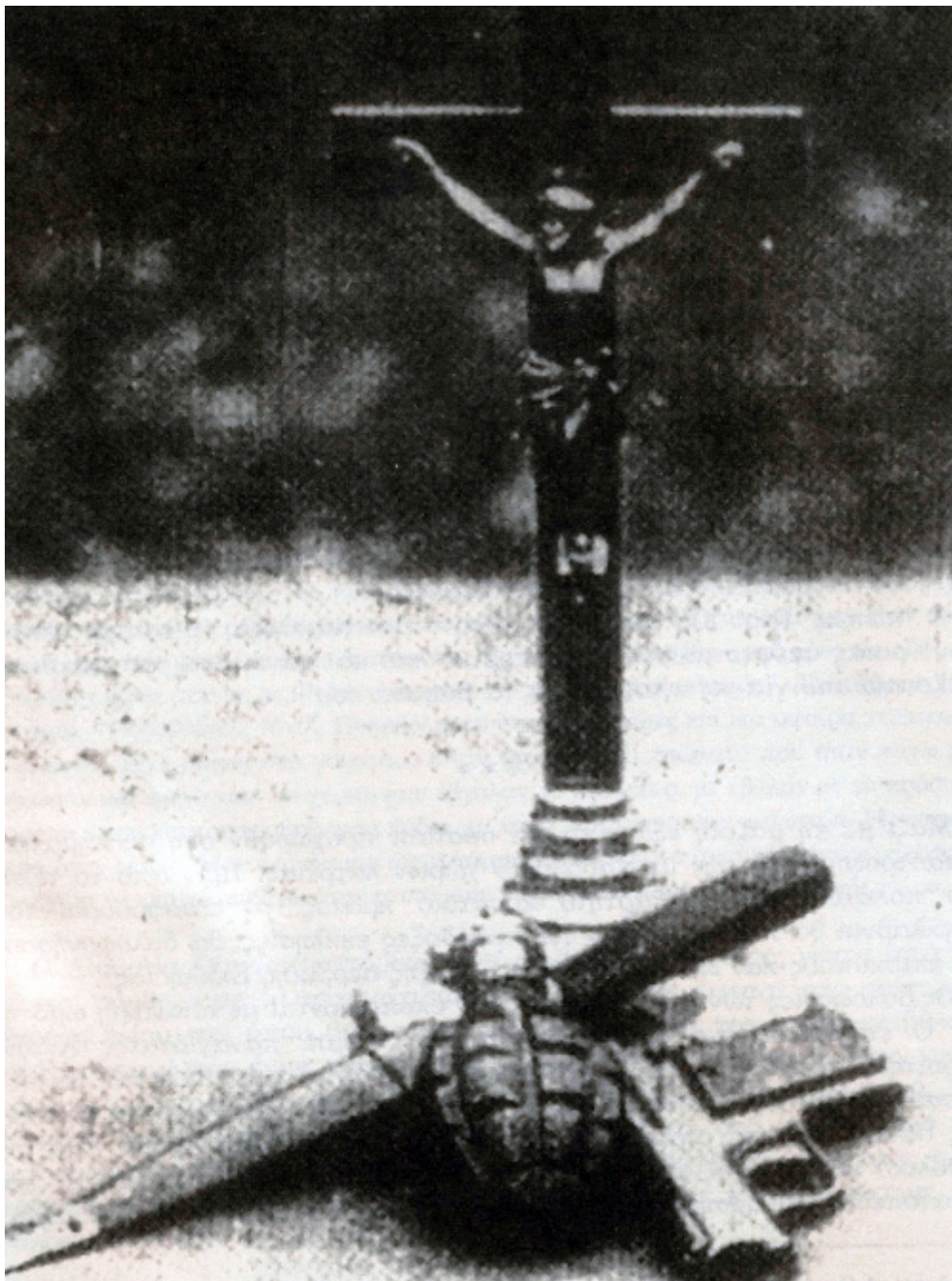
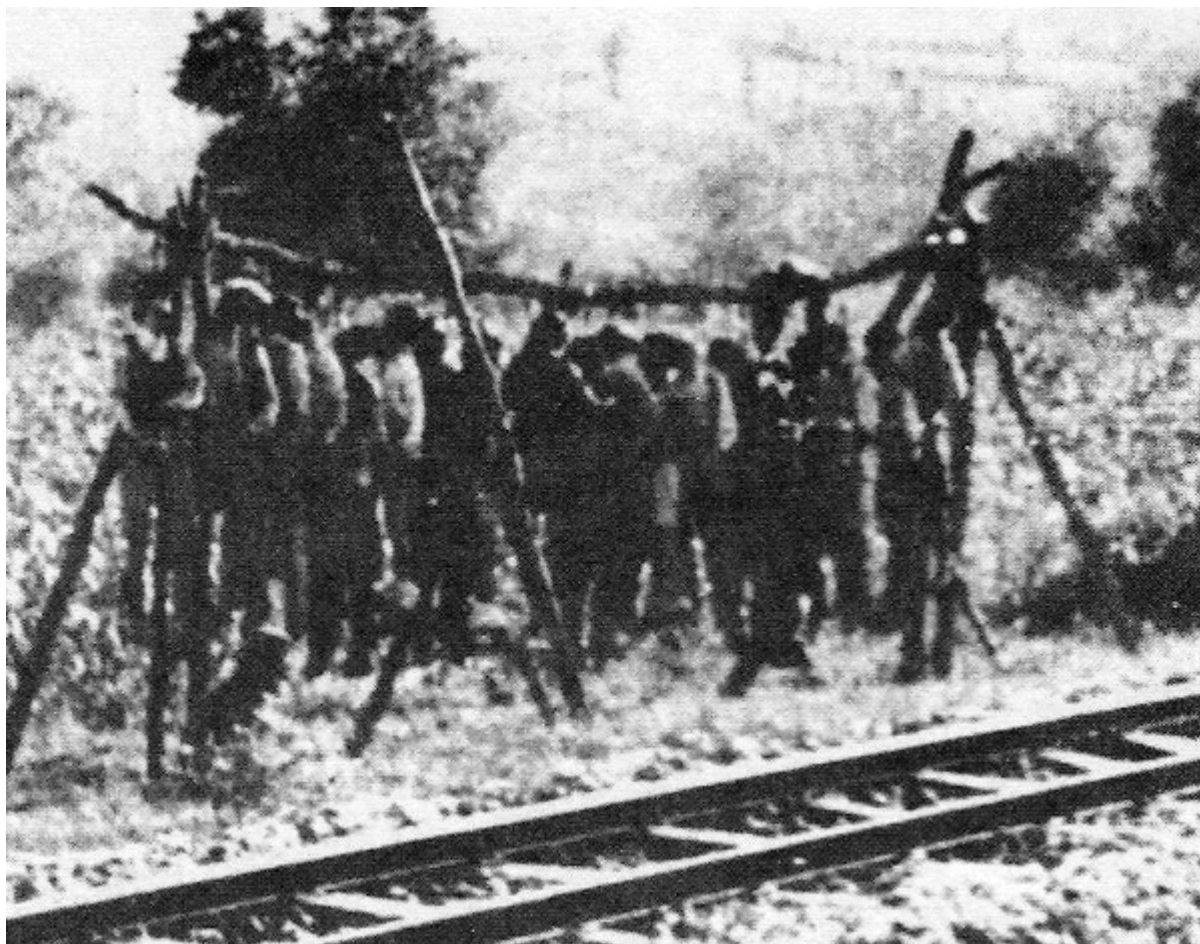

12 Οκτωβρίου 2019

Ο Αρχιεπίσκοπος της Γενοκτονίας, Αλόιζιγιε Στέπινατς

[/ Γενικά Θέματα](#)

Απαγχονισμένοι Σέρβοι από τους Ούστασι στο στρατόπεδο εξόντωσης του Γιασένοβατς

Πρόλογος του Μητροπολίτη Θηβών και Λεβαδείας Ιερωνύμου (νυν Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος)

Όταν τελείωσα το διάβασμα του βιβλίου του Μάρκου Αουρέλιο Ριβέλλι (Marco Aurelio Rivelli) «Ο Αρχιεπίσκοπος της Γενοκτονίας», το οποίο μου δόθηκε για να το προλογίσω, είχα αλλοιωθεί εσωτερικά. Με πλημμύρισαν ανάμεικτα συναισθήματα ψυχικού πόνου, θλίψης, όργης, αγανάκτησης, αλλά και τραγικής απογοήτευσης απ' την διαστρέβλωση της χριστιανικής διδασκαλίας και συμπεριφοράς. Περιγραφές, αποδείξεις, έγγραφα, μαρτυρίες και προπάντων φωτογραφίες, όλα ένα φρικιαστικό υλικό, πού δύσκολα ο αναγνώστης -όπως άλλωστε και γω- θα αποβάλει από την μνήμη του.

Η τραγωδία πλέκεται γύρω από ένα στόχο -την ανεξαρτησία τού Κράτους των Κροατών-, στόχο πού νομιμοποιεί δυστυχώς κάθε βίαιη μέθοδο και πρακτική. Από τα εξήμισυ εκατομμύρια κατοίκων της Κροατίας, περισσότεροι από δύο εκατομμύρια ήσαν Ορθόδοξοι Σέρβοι οι οποίοι εγκατεστάθηκαν εκεί, είτε λόγω της ελεύθερης επικοινωνίας και των μετακινήσεων, είτε λόγω των εχθρικών

πιέσεων στις νότιες περιοχές. Όλοι αυτοί, λοιπόν, στο όνομα της δημιουργίας της καινούργιας Κροατίας -μιας πατρίδας ενός λαού «καθαρού» στο σώμα και το πνεύμα, χωρίς φυλετικές αναμείξεις και χωρίς στοιχεία, πού δεν συμμερίζονταν την δική τους ρωμαιοκαθολική πίστη- έπρεπε να εξοντωθούν. Η αληθινή ή, όπως έλεγαν, «οριστική λύση» της δικτατορίας των Ουατάσι ήταν η εξολόθρευση των Σέρβων, του μοναδικού, κατ' αυτούς, λαού των «σχισματικών» ορθοδόξων, πού είχαν την ικανότητα να «μολύνουν» την «καθαρή κροατική φυλή».

Το ξεκίνημα της εθnikοθησκευτικής κάθαρσης άρχισε με τις εξωτερικές διακρίσεις. Οι Σέρβοι πολίτες υποχρεώθηκαν να φορούν ένα περιβραχιόνιο χρώματος μπλέ με έντυπο το γράμμα Π (Ορθόδοξος). Οι Εβραίοι φόρεσαν το αστέρι του Δαβίδ· στην άρχή στα μανίκια και αργότερα στην πλάτη τους. Στα μέσα μαζικής μεταφοράς υπήρχε αναρτημένη πινακίδα πού προειδο-ποιούσε: «Απαγορεύεται η επιβίβαση σε Σέρβους, Εβραίους, Τσιγγάνους και σκυλιά».

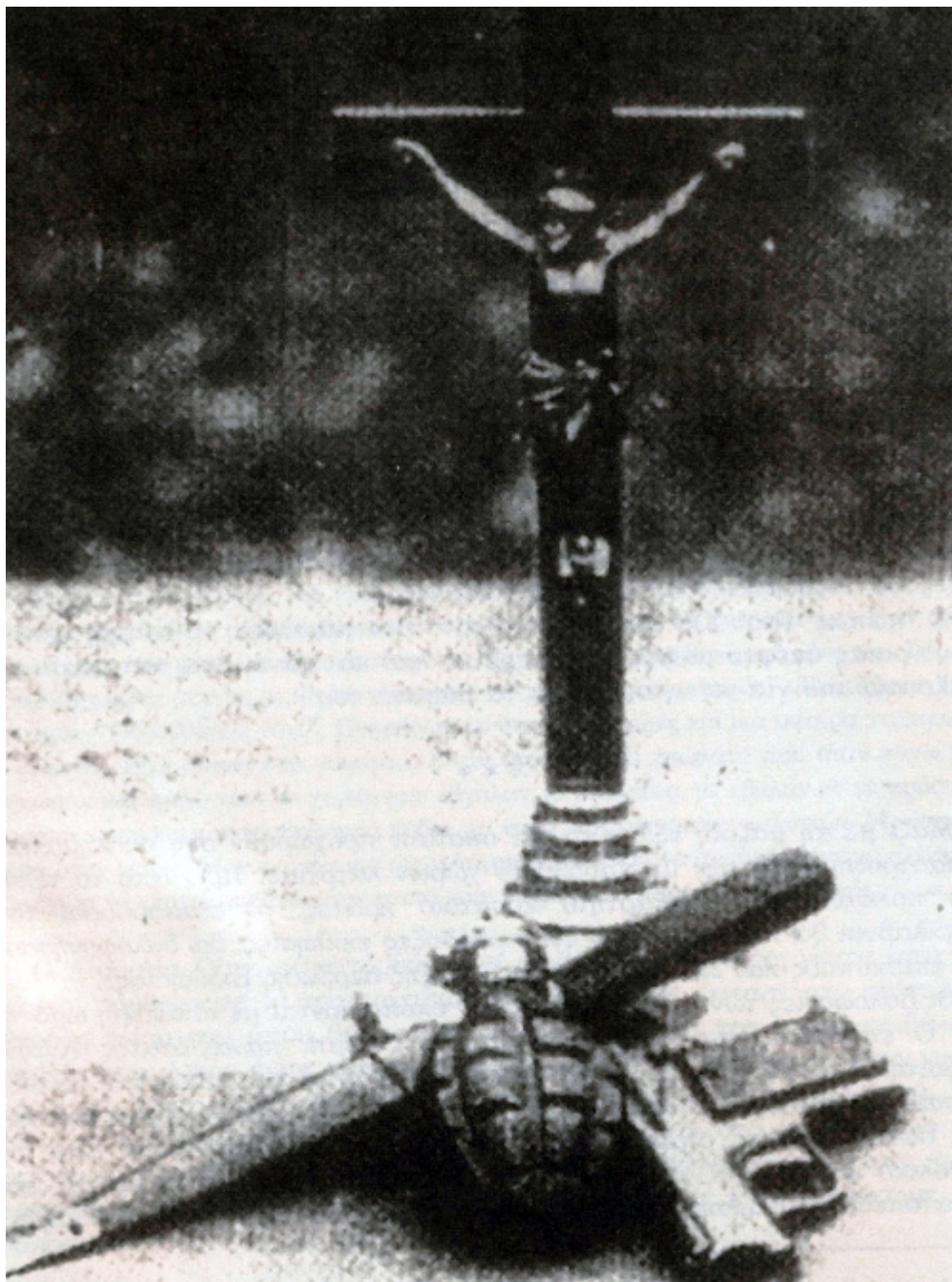
Φρικιά κανείς μελετώντας τις μεθόδους πού επινοήθηκαν, ώστε ένα μεγάλο τμήμα από τους ανθρώπους αυτούς να εξοντωθεί και οι άλλοι -ιδιαίτερα οι ορθόδοξοι Σέρβοι- να ασπασθούν τον ρωμαιοκαθολικισμό για να δημιουργηθεί η πατρίδα των Κροατών και το Έθνος του Θεού.

Αποκαλυπτική είναι η ομολογία του Κροάτη πολιτικού Πρβόσλαβ Γκριζόγκονο - φανατικού ρωμαιοκαθολικού, πρώην υπουργού- σε επιστολή του. Αφού περιγράφει τις άγριες δολοφονίες και τα φοβερά βασανιστήρια, μεταξύ των άλλων γράφει:

«Η δική μας Καθολική Εκκλησία συμμετείχε με δυο τρόπους σε όλα αυτά τα βάρβαρα εγκλήματα χωρίς προηγούμενο και ξεπερνούν την ιεροσυλία...»

Πρώτα ένας μεγάλος αριθμός στελεχών του κλήρου, ιερείς και μοναχοί, στελέχη των οργανώσεων της κροατικής νεολαίας συμμετείχαν ενεργά σε όλα αυτά. Υπάρχουν περιπτώσεις όπου οι καθολικοί ιερείς έγιναν δεσμοφύλακες των στρατοπέδων και συνένοχοι των Ουατάσι, επιβραβεύοντας έτσι τους βασανισμούς και τις σφαγές των Χριστιανών. Αυτοί δεν θα μπορούσαν να κάνουν τίποτε από όλα αυτά, χωρίς την άδεια των επισκόπων τους. Δεύτερο η Καθολική Εκκλησία χρησιμοποίησε όλα τα μέσα για να προσηλυτίσει όσους Σέρβους είχαν επιβιώσει. Και τότε, λοιπόν, ενώ η γη άχνιζε από το αίμα των αθών θυμάτων, ενώ οι αναστεναγμοί έβγαιναν από τα στήθη όσων επιβίωσαν, οι θρησκευόμενοι Καθολικοί κρατούσαν στο ένα χέρι το μαχαίρι Ουστάσι και στο άλλο χέρι το Ευαγγέλιο και το κομποσχοίνι.

«Στο όνομα του σταυρού, του πιστολιού και του ξίφους, το σύμβολο της ορκωμοσίας των Ούστασι, το Κίνημα της Κροατίας θα αγωνιστεί και θα νικήσει», αναφέρεται στην εφημερίδα των Ούστασι "Hrvatski Dnevnik" 25.06.1941

Η ιστορία του Ευαγγελικού μηνύματος και η Εκκλησιαστική πρακτική μας έχουν διδάξει ότι κάθε παρέκκλιση -σε οποιοδήποτε μέρος της γης- από την ευαγγελική αλήθεια είναι και μία αρχή καταστροφής. Κάθε εκτροπή απ' αυτήν η παραποίηση της εύκολα μπορεί να οδηγήσει στα αγριώτερα εγκλήματα -μάλιστα εν ονόματι του Χριστού- καθώς και στην χίμαιρα της δημιουργίας του Κράτους του Θεού.

Μια επανάληψη τέτοιων σκοτεινών σταθμών της ιστορίας είναι και τα γεγονότα που εκτυλίσσονται στο βιβλίο που κρατάμε στα χέρια μας. Διαβάζουμε:

«Όλα τα τμήματα των δυνάμεων Ουστάσι διαθέτουν καθολικούς ιερείς. Ορισμένοι απ' αυτούς, παρόλο που φορούν ράσα, συμμετέχουν άμεσα και προσωπικά στις επιχειρήσεις εκκαθάρισης και εξόντωσης. Οι άλλοι περιορίζονται να επικυρώνουν την εθνικοθρησκευτική σφαγή «στο όνομα του Θεού». Συνολικά οι στρατιωτικοί ιερείς είναι 150 και υπόκεινται στον στρατιωτικό Αποστολικό επιτηρητή, δηλαδή στον αρχιεπίσκοπο της Κροατίας παναγιώτατο Στέπινατς».

Τρομάζει κανείς διαβάζοντας στο περιοδικό της ρωμαιοκαθολικής Αρχιεπισκοπής του Σεράγιεβο «Katolicki Tzednik»:

«Μέχρι σήμερα ο Θεός μίλησε με τις Παπικές Εγκυκλίους, με κηρύγματα, με βιβλία διδασκαλιών, με τον χριστιανικό τύπο, με τις ιεραποστολές, με τα ηρωικά παραδείγματα των αγίων. Αλλά αυτοί (οι Ορθόδοξοι Σέρβοι) δεν έδωσαν προσοχή. Παρέμειναν αναίσθητοι. Τώρα ο Θεός απεφάσισε να χρησιμοποιήσει άλλες μεθόδους. Αυτός θα εμπνεύσει το έργο μας, την οικουμενική μας αποστολή! Αυτή δεν θα οδηγηθεί από κληρικούς, αλλά από αυθεντικούς στρατιώτες του Χίτλερ. Επιτέλους με την βοήθεια πυροβόλων, οπλοπολυβόλων, τανκ και βομβαρδιστικών αεροσκαφών, τα κηρύγματα θα ακουστούν».

Ο μοναδικός επιζών Λιούμπο Γέντνακ, τον Οκτώβρη του 1946, στη δίκη του Ζάγκρεμπ, εναντίον του Αρχιεπισκόπου Στέπινατς θα καταθέσει μια μακρά κατηγορία. Περιορίζομαι σε μόνο τρεις γραμμές απ' αυτήν:

«Σε ένα από τα πρώτα θύματα είπαν να ακουμπήσει το κεφάλι του πάνω στο τραπέζι. Ένας Ουστάσι του κόβει το λαιμό με ένα μαχαίρι και συγχρόνως του φωνάζει: «Τραγουδά». Αυτός άρχισε να τραγουδάει και το αίμα πεταγόταν από το λαιμό του σε απόσταση δύο μέτρων».

Φρικιαστική η τελετή τού «μαζικού ασπασμού» του ρωμαιοκαθολικισμού από τους Ορθοδόξους για να προμηθευτούν το «Πιστοποιητικό Αλλαγής Δόγματος». Χιλιάδες οι σφαγές ορθοδόξων ιερέων, επισκόπων και πιστού λαού.

Παράλληλα στα στρατόπεδα συγκεντρώσεων κατέφθαναν τα φορτωμένα με ανθρώπους βαγόνια, σφραγισμένα με μολύβι που είχαν την επιγραφή «Χαλασμένα φρούτα». Σ' ένα απ' αυτά τα φοβερά στρατόπεδα, το Γιασένοβατς που δολοφονήθηκαν και αποτεφρώθηκαν 700.000 κρατούμενοι, διοικητής διετέλεσε ο Φραγκισκανός μοναχός Μίροσλαβ Μαϊστρόροβιτς πού ονομάσθηκε από τους βασανιζομένους «πατήρ Σατανάς» και συμμετείχε προσωπικά στις δολοφονίες.

Δεν μπορώ εδώ παρά να θυμηθώ το κεφάλαιο για τον Μέγα Ιεροεξεταστή στο έργο του Φιοντόρ Ντοστογιέφσκι «Αδελφοί Καραμάζωφ». Ο Μέγας Ιεροεξεταστής

απευθύνεται στον Χριστό που επιστρέφει στην γη μετά δεκαπέντε αιώνες και μέσα σε ένα ρεσιτάλ παραληρήματος για την εξουσία και την ελευθερία Του λέγει: «...Αυτό κάναμε. Διορθώσαμε το έργο Σου...».

Βέβαια, αν έγιναν ελάχιστες αναφορές απ' αυτά τα πολλά γεγονότα που εκτυλίσσονται στο βιβλίο αυτό, δεν απέβλεψαν αλλού, παρά στο να επισημάνουν σ' όλους μας, ότι οι Κυβερνήσεις των λεγομένων χριστιανικών Κρατών, οι Εκκλησιαστικοί Ηγέτες και όσοι διαχειρίστηκαν τύχες ανθρώπων στον αιώνα που τελείωσε και που τόσο πανηγυρικά γιορτάσαμε, δεν θα πρέπει να νοιώθουν ιδιαίτερα ικανοποιημένοι. Τα εκτυφλωτικά φώτα, τα εντυπωσιακά βεγγαλικά δεν άφησαν να φανεί ούτε ένα ίχνος αυστηρής, τουλάχιστον, κριτικής ή ανάληψης ευθύνης για τα τόσα εγκλήματα, τον τόσο πόνο, τα τόσα δάκρυα που πήρε μαζί του ο αιώνας που έφυγε.

Αν το διάβασμα και ο προβληματισμός απ' αυτό το βιβλίο περιορισθούν στις εντυπώσεις που αφήνουν τα φοβερά εγκλήματα και στο αναζωπύρωμα των παθών, δεν θα έχουν να προσφέρουν στην εποχή μας και στις προοπτικές της καινούργιας χιλιετίας κάτι σημαντικό. Αντιθέτως, αν γίνουν αφορμή αυστηρής κριτικής και αυτοκριτικής και, ακόμη, επισήμανσης των τραγικών αποτελεσμάτων, που προέρχονται από την αλλοίωση του χριστιανικού μηνύματος, η συμβολή τους στο άνοιγμα της τρίτης χιλιετίας θα είναι ουσιαστική.

Τούτο το τελευταίο θα πρέπει να προσέξουν οι εκκλησιαστικοί λειτουργοί Ανατολής και Δύσης, Βορρά και Νότου, αφού αυτοί περισσότερο από κάθε άλλον καλούνται να προσφέρουν και να καλλιεργήσουν την προς όλους αγάπη και κατανόηση: «εν τούτω γνώσονται πάντες ότι εμοί μαθηταί έστε, εάν αγάπην έχητε εν αλλήλοις» (Ιωα 13, 35).

Πάντως τα λόγια του Χριστού, με τα οποία και προσδιόριζε την συμπεριφορά των μαθητών Του στην σχέση και αναστροφή τους με τους άλλους ανθρώπους, περισσότερο από κάθε άλλη εποχή καθίστανται σήμερα στους δύσκολους καιρούς μας περισσότερο παρά ποτέ επίκαιρα: «οΐδατε δη οι άρχοντες των εθνών κοτακυριεύουσιν αυτών και οι μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αυτών. Ουχ ούτως έσται εν υμίν, αλλ' ος εάν θέλη εν υμίν μέγας γενέσθαι, έσται υμών διάκονος, και ος εάν θέλη εν υμίν είναι πρώτος, έσται υμών δούλος» (Ματθ. 20, 25).

Και αν αυτό συμβαίνει -και πρέπει να συμβαίνει- μέσα στον χώρο, όπου κινούνται και δρουν οι χριστιανοί οποιουδήποτε δόγματος, τότε τι πρέπει να γίνεται με τους αλλόθρησκους και αλλόφυλους, με τους ανιμιστές ή τους άθεους; Κρυστάλλινος ο λόγος του Θεού διά του στόματος του Αποστόλου των Εθνών Παύλου βεβαιώνει ξεκάθαρα: «όσοι γαρ εν Χριστώ εβαπτίσθητε, Χριστόν ενεδύσασθε. Ουκ ένι

Ιουδαίος, ουδέ Έλλην, ουκ ένι δούλος, ουδέ ελεύθερος, ουκ ένι άρσεν και θήλυ· πάντες γαρ υμείς έστε εν Χριστώ Ιησού. (Γαλ. 3, 27)

Ταπεινά πιστεύουμε ότι πράξεις σαν εκείνη της «αγιοποιήσεως»(!) εκ μέρους της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας του Αρχιεπισκόπου, στον οποίο αναφέρεται το βιβλίο τούτο· η εκζήτηση συγγνώμης «για δήθεν συνολικές ευθύνες» για εγκλήματα που διεπράχθησαν στη ροή των αιώνων, δεν εμποδίζουν -αντιθέτως ευνοούν- τους ισχυρούς της γης να προβαίνουν σε εθνοκαθάρσεις για λόγους και για ύποπτες σκοπιμότητες που εξυπηρετούν τα δικά τους συμφέροντα δηλαδή στην επανάληψη τραγικών γεγονότων του παρελθόντος.

Μεγάλη η ευθύνη των εκκλησιαστικών λειτουργών. Εάν το μήνυμα του Ευαγγελίου αλλοιωθεί, εκτραπεί, παρεκκλίνει γίνεται το άλας που εμωράνθη και δεν «ισχύει έτι» (Ματθ. 5, 13). Η Εκκλησία είναι η δυναμική σύγκλιση των σχέσεων που στηρίζονται στην αγάπη και την ελευθερία. Κάθε χρήση του προσώπου, ακόμα και για τον πλέον άγιο σκοπό, παραμορφώνει το ανθρώπινο πρόσωπο σε άτομο. Και η απόσταση μεταξύ προσώπου και άτομου είναι στα σίγουρα «χάσμα μέγα» (Λουκ. 16, 26).

Ευχή όλων μας πιστεύω ότι είναι, το βιβλίο αυτό, που εκδίδεται στο κλείσιμο του αιώνα και της δεύτερης χιλιετίας, να μη μας γυρίσει στο παρελθόν, αλλά να μας οπλίσει στα νέα δεδομένα προς μια καινούργια πραγματικότητα που διαμορφώνεται με το αληθινό πνεύμα της διδασκαλίας του Ιησού Χριστού: σεβασμό του προσώπου του άλλου χωρίς συγκρούσεις, ανεξάρτητα από την καταγωγή και τις θρησκευτικές του πεποιθήσεις, μέσα στα πλαίσια μιας θρησκείας που δεν ρίχνει λάδι στην φωτιά, αλλά επουλώνει τις πληγές.

Λειβαδειά 28-2-2000

Ο Μητροπολίτης + Θηβών και Λεβαδειάς Ιερώνυμος (νυν Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος)

Πηγή: Μάρκο Αουρέλιο Ριβέλλι, «Ο Αρχιεπίσκοπος της Γενοκτονίας», έρευνα-επιμέλεια: Νίκος Κλείτσικας, μετάφραση: Μαργαρίτα Σαλβάτο, εκδόσεις Προσκήνιο, Αθήνα 2000, σελ. 10-13